

Verpleeghuiszorg moet 'verwachtingskloof' dichten

De verpleeghuiszorg verkeert in ernstige crisis. De kloof tussen wat de maatschappij verwacht en wat verpleeghuizen kunnen bieden is enorm.

Het congres Waardige zorg vindt plaats in een prachtig nieuw gebouw van de Zorgcombinatie Zwolle. De ronde, uit licht hout opgetrokken congreszaal doet tevens dienst als kerkgebouw. De sombere preken van Martin Boekholdt, directeur Vereniging Het Zonnehuis, en Jan Eefsting, bestuurder Zorgcombinatie Zwolle, geven de aanwezigen een zondagochtendgevoel.

In de zware zorg voor ouderen is een enorme frictie tussen wensen en werkelijkheid. Het kabinet stelt wel jaarlijks honderden miljoenen extra beschikbaar voor de verpleeghuizen, maar de groei houdt geen gelijke tred met het toenemende beroep op zware zorg. Daardoor zet de verschraling steeds verder door. "Er is een permanente dreiging om door de bodem te zakken", zegt Boekholdt. "De maatschappij ontkent de realiteit. Ouderdom en verval zijn een 'ver-van-mijn-bed'-show. Weggestopt tegen een lage prijs. Tot de confrontatie in eigen kring."

Geen prioriteit

Voor het oplossen van de zorgkloof hoeven de verpleeghuizen niets te verwachten van de overheid, daarover zijn de sprekers het eens. VWS gaat uit van het beheersparadigma en zet traditioneel in op doelmatigheid en budgetkorting. Terwijl de overhead in de verpleeghuiszorg al erg laag is vergeleken met vergelijkbare sectoren als de politie, aldus Eefsting. Daar komt bij dat de zware zorg geen prioriteit heeft in politiek Den Haag, onthult dagvoorzitter Robbert Huisman. De hoogleraar uit Rotterdam vertelt dat VWS vorige week een congres heeft afgeblazen waar het Landelijk dementieprogramma interessante resultaten zou presenteren. "De verantwoordelijkheid voor dementiezorg is versnipperd over het departement. Geen ambtenaar bekommert er zich nog om."

De reden voor de annulering is overigens dat zorgbestuurders hun medewerking hadden ingetrokken. Ook bij hen heeft dementiezorg kennelijk geen prioriteit.

Hoe moeten verpleeghuizen in deze omstandigheden toch waardige zorg leveren? Het antwoord komt niet van hoofdinspecteur Jenneke van Veen van de Inspectie. Ze schetst een toekomstperspectief van meer toetsen en meten. Een bestuurder zegt er erg verdrietig van te worden. De ergernis in de zaal loopt op als Van Veen twee proefballonnetjes oplaait. Ze verrast de zaal met het nieuws dat de Inspectie een eigen kwaliteitskeurmerk maakt. Verder moeten kwaliteitsaccountants de informatie gaan controleren die aanbieders leveren aan de Inspectie.

Urgenda

Huijsman wil het congres afronden met een 'urgenda', urgente agenda, maar dat valt niet mee. Boekholdt wil de zware zorg weghalen uit het domein van de bureaucraten bij het ministerie, zorgkantoren en indicatieorganen. Zorgvouchers moeten een directe band smeden tussen patiënten en aanbieders. Eefsting oppert het instellen van een zorgplicht voor familie, zoals in Duitsland. Maar bovenal ligt er een opgave om de 'verwachtingskloof' te dichten. De verpleeghuizen moeten alles uit de kast halen om de verwachtingen in de maatschappij te temperen. (BK)